

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesечно Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno
v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:

Enostolpna petstolpna vrsta
malih oglašil po Din 1'50 in
Din 2'—, večji oglašil nad
45 mm višine po Din 2'50,
veliki po Din 3'— in 4'—,
oglašil v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenem
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poslilina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopis
se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.565, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Sv. Ciril in Metod.

Ob začetku Jugoslavije sta država in cerkev tekmovali, kako bi spomin sv. Cirila in Metoda povzdignili in poživili. Jugoslovanski škofje so leta 1919. izdali skupno okrožnico o sv. Cirilu in Metodu kot apostolih cerkvene edinosti in vesoljnosti, ukazali so, naj se praznik slovenskih apostolov vsako leto najslavesneje praznuje in naj se v cerkvenih govorih ljudstvu pojasnjuje važnost tega praznika. Država je god sv. Cirila in Metoda proglasila za državni praznik. A preden se je slovesno praznovanje udomačilo in uredilo, so že nastopila velika razočaranja in nesoglasja. V naših katoliških pokrajinah se niti dobro ne ve, kdaj je državni praznik. God slovenskih apostolov namreč praznujejo Srbi dne 24. maja, katoličani pa 5. julija. Letos je to vprašanje za katoličane rešeno s tem, da je 5. julija nedelja. A naposled je vprašanje državnega praznika za češčenje svetnikov postranskega pomena. Glavno je, da je god sv. Cirila in Metoda res pravi ljudski praznik, da ljudstvo res spoznava in časti svoja apostola.

Sv. Ciril in Metod sta tako velika svetnika in glasnika krščanske vesoljnosti in vesoljnega krščanskega edinstva, da se njun spomin in njuno delo ne sme nikoli pozabiti in prezirati, naj bodo razmere še tako neugodne. Ideja vesoljnega krščanskega edinstva se ne imenuje brez razloga ciril-metodijska ideja.

V življenju sv. Cirila in Metoda je posebno zanimivo, da sta bila tako prijazno sprejeta v Rimu v oni dobi, ko se je že pričel žalostni cerkveni razkol. Čudno je, da nikjer niti na Vzhodu niti na Zahodu nista našla toliko razumevanja za svoje ideje, kakor v Rimu pri papežih Hadrianu II. in Ivanu VIII. A tudi pozneje opazimo, da je ideja vesoljnega krščanskega edinstva in miru uprav v rimskih papežih imela najbolj idealne zastopnike.

Ob smrti Benedikta XV. je bivši minister Vojislav Janjić popisal svojo avdijenco pri tem papežu leta 1916 in objavil svoje misli o papežstvu in o cerkveni edinosti (»Novi Život« 11. marca 1922). V avdijenci je izjavil, da se mu zdi papežstvo prvenstvo s strateškega stališča dosti opravičeno, ker vidi, kako hudo je, ako zavezniške čete nimajo enotnega vodstva. Ob papeževi smrti izjavlja, da je Benedikt XV. svojo cerkev dobro vodil v viharjih letih svetovne vojske, da je v resnici idealno delal za mir med narodi in za cerkveno edinstvo.

V zadnjih desetletjih, posebno pod Leonom XIII., Benediktom XV. in Pijem XI. se je svet zadosti pripravljal, kako velik je duhovni vpliv vrhovnega cerkvenega poglavarja, ki z vzvišenega apostolskega prestola vse narode opominja k miru in edinstvu. Ako pogledamo nazaj v cerkveno zgodovino, vidimo, da so bili papeži od 9. do 20. stoletja najidealnejši zastopniki vesoljnega krščanskega edinstva in sprave med narodi. A žal, da krščanski narodi tega idealnega prizadevanja niso zadosti podpirali.

Zveza med sv. Cirilom in Metodom in med papeži torej ni samo slučajna. Se v najnovejšem času imajo uprav rimski papeži največ smisla za ciril-metodijsko idejo. Posebno Pij XI. z velikim idealizmom pospešuje delovanje za cerkveno edinstvo; to je zadosti dokazal ob lanskem velehradskem kongresu in bo pokazal tudi ob letošnjem ljubljanskem kongresu.

Tudi s pravoslavne strani se priznava vzvišenost te ideje. Življim Perić, profesor na juridični fakulteti v Beogradu, je že ponovno izjavil, da je samo vesoljno krščansko edinstvo v soglasju s krščanskimi idejami in da vse, kar nasprotuje temu edinstvu, nasprotuje tudi Kristusovemu nauku. Vojislav Janjić pa je v slovesnem razpoloženju ob smrti Benedikta XV. pisal: Vsi prijatelji Kristusove cerkve morajo z ene in druge strani neprestano delati za edinstvo tako dolgo, dokler se ne izpolni besede: »Ena čreda in en pastir.«

FRANCOSKA IN ANGLEŠKA.

London, 4. julija. (Izv.) Francoski veleposlanik je prejel odgo svoje vlade na angleško noto radi vprašanja dolgov. Francoska nota izjavlja, da bo Francija tudi z Angleško istotako kakor z Združenimi državami pristopila k ureditvi dolgov, čim bo nje finančni položaj to dopuščal.

Koalicijska vlada RR pred durmi.

Sramotna kapitulacija HSS.

NOVA MAŽARONSKA STRANKA — HZ SE BO BORILA DALJE ZA ČAST HRVATSKE.

Belgrad, 4. julija. (Izv.) O današnjih pogajanjih med radikali in radičevci poroča »Večernje Vreme«, list, ki je v ozki zvezi z radičevci, sledeče:

»Na tretjem oficijelnem sestanku med delegati radikalne stranke in HSS je prišlo do popolnega sporazuma za sestavo nove koalicijske vlade RR. Današnji tretji sestanek delegatov se je pričakoval z velikim zanimanjem, ker se je vedelo, da bo odločivnega značaja. Ko so točno ob 1. popoldne delegati šli iz ministrstva, se je na njihovih obrazih videla posebna vedrost in veselost, ki je dala slutiti, da so v glavnem dokončali svoje posle. Izjavljali so: »Vse je dobro! Komuniquejati! V vseh vprašanjih je doseženo soglasje.« Drugih poročil niso hoteli dati.

Politični krogi so z zadovoljstvom gledali na ta uspeh in ugotovili, da je vprašanje formalne sestave nove koalicijske vlade stvar nekoliko dni. Nadalje so vse mahinacije samostojnih demokratov, da ne bi prišlo do sestave te koalicijske vlade, ostale brez uspeha. Ravno tak ob stoletni brezvečer včerajšnji odhod ministra za šume in rude dr. Žerjava v Ljubljano, oziroma na Bled, kombinacija ustvarjenja homogene radikalne vlade do jeseni je odgojena. Gotovo je v glavnem to, da se sestavi koalicijska vlada RR. V tej smeri je dosežen načelen sporazum med delegacijo RR. Delegati radikalne stranke so obvestili Pašića o toku pogajanj. Delegati HSS odpočujejo noč v Zagreb, kjer se bo jutri zvečer vršila seja HSS kluba.

V torek se vrši ponoven sestanek delegatov. Ker je v glavnem dosežen sporazum o politiki, ki jo bo vodila nova vlada RR, in o zakonih, ki jih je treba sprejeti že sedaj, se bo razpravljalo samo o tehničnih stvareh, predvsem o razdelitvi portfeljev. Imenovanje nove RR vlade se pričakuje tekotom prihodnjega tedna. Danes se lahko ugotovi, da je nova koalicijska vlada radikalov in radičevcev v glavnem gotova stvar. O razdelitvi portfeljev ne bodo še definitivno sklepali. Zve se samo to, da bodo radičevci dobili več portfeljev.

Ponudili bodo portfelje tudi zajedničarjem, tako da bodo imeli zajedničarji priliko, da dajo konkreten odgovor, ali pristanejo na vstop v novo vlado ali ne. Po razpoloženju zajedničarjev sodeč, se lahko naprej reče, da bo odgovor negativen. Oni stojijo na stališču, da ne morejo sodelovati v RR vladi, temveč da je njihovo mesto tudi nadalje v bloku narodnega sporazuma. Radi tega nastopa bo HSS klub izgubil več poslancev. Ta okolnost ne izključuje možnosti, da dobi HSS namesto šest samo pet portfeljev. Radikali bodo imeli v novi vladi 11 portfeljev. Predsednik vlade bo Pašić. Ker bo dšel na zdravljenje v tujino, bi šel v vlado sedanjí skupščinski predsednik Marko Trifković kot podpredsednik vlade in kot minister brez portfelja ali pravosodni minister. 18. član kabineta je vojni minister.

Tudi v predsedništvu skupščine se bo vsled novega položaja marsikaj spremenilo. Radikali dobe skupščinskega predsednika in drugega podpredsednika, radičevci pa dobe prvega podpredsednika. Od strani radikalov se navaja kot kandidat za predsednika narodne skupščine sedanjí minister za javna dela Nikola Uzunović, za prvega podpredsednika pa radičevce Kovačević.

Vsa ta vprašanja, kakor tudi ostala, ki so v zvezi s sestavo nove vlade, bodo prišla v diskusijo na prvi prihodnji seji delegatov v torek, ko se bo načelno vprašanje o sestavi nove vlade rešilo v obeh klubih.

Belgrad, 4. julija. (Izv.) Pogajanja med R in RR so v glavnem končana in po zatrdovanju poučenih krogov je pričakovati sestave nove koalicijske radikalov in radičevcev v tekotom prihodnjega tedna. Tri seje in trije oficijelni sestanki so zadostovali, da so radičevci popustili od vsega in s hvalečnostjo sprejeli pretirane pogoje. Kakšni so ti pogoji, nam razodeva današnje »Vreme«, list, ki je brez dvoma dobro informiran in ki mu gre verodostojnost. »Vreme« piše sledeče:

»Kakor smo izvedeli na zaupen način iz popolnoma zanesljive strani, je dosedaj dose-

žen sporazum v vseh važnejših vprašanjih. Radičevci so sprejeli popolnoma za temelj dela vidovdanske ustave in sploh niti ne stavljajo vprašanja o reviziji ustave. Vsi zakoni, ki se nanašajo na udeleževanje ustavnih odredb, se morajo oživitvoriti. Kot program vladnega dela v skupščini so radičevci sprejeli vse zakonske načrte, ki jih je izdelala sedanja PP vlada. To so v prvi vrsti dvanajstine, tiskovni zakon (1), zakon pravosodnega ministra o sodnikih, o ustroju sodišč, o drž. odvjetnikih, o ureditvi kaznilnic in drugi, potem zakoni prosvetnega ministra o višjih, srednjih in ljudskih šolah (1), končno zakon ministrstva za trgovino in kmetijskega ministra itd. Radičevci sprejemajo vse glavne principe in odredbe v teh zakonskih načrtih. Lahko se v teku debate v skupščini napravijo manjše spremembe, ki pa nikdar ne bodo privedle do večjih nesoglasij.«

Radičevci torej niso samo odstopili od vseh načelnih vprašanj, ki se tičejo ureditve države, se niso samo z obema rokama oklenili centralistične vidovdanske ustave, ampak celo zahtevajo, da se ta od celokupnega slovenskega in hrvatskega naroda odklonjena ustava striktno izpelje v vseh svojih posledicah in odredbah. Pa ne samo to, oni končno sprejemajo ves reakcionarni program na polju zakonodaje, kakor ga je inavgurirala PP vlada. Ta program je naši javnosti dovolj dobro znan in se je zadnje dni pokazal med razpravo o krutih odredbah tiskovnega zakona, o sodniškem zakonu, ki je atentat na svobodo in o šolskem zakonu, proti kateremu prihaja protest za protestom. In vse te zakone, ki jih je vsa jugoslovanska javnost enodušno odklonila, radičevci sprejemajo. Sprejemajo celo nespremenjene dvanajstine, ki predstavljajo ordinarno ropanje prečasnih krajev.

To ni več kapitulacija, to tudi ni izdajstvo, to je nekaj nemogočega za normalno misleče ljudi. Tako sramoto in ponižanje so mogli prizadeti svojemu narodu samo voditelji Radičeve stranke. Svojemu šestletnemu varanju dobrega hrvatskega ljudstva so s tem postavili krono.

Slovinci smo lahko ponosni, da smo tako lažnive preroke dosledno odklanjali in nam je tako v teh težkih časih prihranjena neprijetnost, da bi se morali sramovati. V čast hrvatskemu narodu bodi povedano tudi razveseljivo dejstvo, da so se našli tudi med njimi značaji, ki te brezprimerne in poniževalne politike ne odobravajo.

Poslanci Hrvatske zajednice in tudi nekaj kmetskih poslancev HSS vztraja v borbi za čast in dostojanstvo hrvatskega naroda. Jutri se bo vršilo v Zagrebu zborovanje Hrvatske zajednice in tudi radičeve stranke. Kakor smo poučeni, bo Hrvatska zajednica najbrže že jutri prekinila vse zveze s politično družbo Radičeve familije in odločno nadaljevala borbo za enakopravnost Hrvatske in za poštenost in iskrenost v politiki in proti temu, da bi se radi rešitve Stjepana Radića prodajal cel hrvatski narod na milost in nemilost, na večno sramoto in ponižanje pred celim svetom.

Belgrad, 4. julija. (Izv.) Danes so odpotovali iz Belgrada vsi Radičevci, med njimi tudi delegati, da poročajo o »velikih« uspehih, ki so jih dosegli pri pogajanjih z radikali, na jutrišnji seji HSS kluba v Zagrebu. Ravno tako so odpotovali iz Belgrada vsi zajedničarji, ki imajo v Zagrebu tudi sejo.

HRVATSKI KMETJE PROTI RADICEVI IZDAJALSKI POLITIKI.

Belgrad, 4. julija. (Izv.) Iz vseh hrvatskih krajev prihajajo vesti o velikem nerazpoloženju hrvatskega prebivalstva proti poniževalni politiki Radičeve familije. Poslanci zajednice, pa tudi poslanci Radičeve stranke so dobili ogorčene proteste proti takemu prodajanju interesov. V Belgradu pa se je večeraj tudi mudila deputacija Radičevih volivcev iz subotičkega okraja. Obiskali so demokratski in Jugoslovanski klub in prosili, da naj pridejo poslanci bloka narodnega sporazuma k njim, da jim na zborovanju obrazložijo položaj. Temu pozivu se je odzval poslanec dr. Ku-

lovec in bo jutri govoril na velikem zborovanju hrvatskih volivcev iz subotičkega okraja v Subotici.

SLOVENAČKI RADIKALI BI TUDI RADI PRISTAVILI SVOJ PISKRČEK K OGNJU.

Belgrad, 4. julija. (Izv.) Kakor smo izvedeli iz radikalnih krogov, nameravajo radikali za slučaj sestave RR koalicijske vlade imenovati dva podtajnika iz vrst slovenskih radikalov. To zahtevajo so slovenski radikali stavili vodstvu radikalne stranke ob priliki zadnjega bivanja Ivana Hribarja in dr. Zupaniča v Belgradu. V večini radikalnih krogov prevladuje mnenje, da se tej zahtevi ugodi in sicer bi dobili slovenski radikali mesto podtajnika v ministrstvu za šume in rude in eventualno še eno podtajniško mesto.

KAJ ČE SE PAŠIĆ PREMISLI?

Belgrad, 4. julija. (Izv.) Medtem ko so mnogi radičevci, pa tudi mnogi radikali zelo optimistični glede na sestavo vlade, so drugi krogi še vedno rezervirani. Za razlog svoji rezerviranosti navajajo to, da ima končno besedo o celi stvari še vedno Pašić. Od njega je odvisna definitivna rešitev. In prav lahko se zgodi, da Pašić v poslednjem trenutku svoj placet odreče.

SAMOSTOJNI DEMOKRATI ODRČILJO IZ VLADE!

Belgrad, 4. julija. (Izv.) Za popolno ponižanje, ki ga je Radičeva stranka prizadajala hrvatskemu narodu, dobi edino zadoščenje v tem, da so samostojni demokrati zapuščeni. Dasiravno je cena prevelika, vendar je to edino dobro in edini plus. Samostojne demokrate je zadela zaslužena usoda. Stranka, ki ni imela nobene zaslombe med ljudstvom, se je borila za brezprimerno oblast in jo neusmiljeno izkoriščalo. Kratka je bila sicer doba njihove strahovlade, vendar bo ostala v žalostnem spominu. Padec samostojnih demokratov iz vlade pomeni tudi konec njihove stranke.

POSL. HAMZALIJA AJANOVIĆ SMRTNO PONESREČIL.

Belgrad, 4. julija. (Izv.) Iz Banjaluke poročajo sledečo žalostno vest: Včeraj popoldne se je 5 km od Banjaluke zgodil nesrečen slučaj, katerega žrtev je postal muslimanski narodni poslanec Hamzaliya Ajanović. S svojo soprogo se je z avtomobilom iz Tešnja peljal na izlet. Pri povratku se je pod težo avtomobila zrušil most in je avto padel v 15 m globok prepad. Ajanović je bil na mestu mrtve, soproga pa, s katero se je poročil pred enim letom, je težko ranjena. Hamzaliya Ajanović je bil rojen v Tešnju, kjer je z odličnim uspehom dovršil gimnazijo, pozneje je študiral filozofijo v Zagrebu, katero je tudi dokončal z odličnim uspehom. Prvič je bil izvoljen za poslanca v ustavotvorno skupščino. Od tega časa je bil vedno nositelj liste jugoslovanske muslimanske organizacije za Banjaluko. Kot tak je bil tudi pri poslednjih volitvah izvoljen. Pokojni Hamzaliya Ajanović se je intenzivno bavil s časnikařtvom. Bil je glavni urednik sarajevske »Pravde«. Vest o njegovi smrti je bila sprejeta v vseh političnih in časnikařskih krogih z velikim obžalovanjem. Pokojni Ajanović je bil zelo korekten blag in priden človek. S simpatičnim in energičnim nastopom v borbi si je pridobil v vseh političnih krogih, tako pri prijateljih in nasprotnikih številne prijatelje, ki so z njim izgubili dobrega tovarša.

Maroško vprašanje.

Pariz, dne 4. julija. (Izv.) Kakor poroča »Temps« iz Madrida, je Španska vnovič Abd el Krimu ponudila mir pod istimi pogoji ko pred tremi leti, namreč: da ima plače 3 milijone pezov, da prizna avtonomijo rifske cone pod gospodstvom Abd el Krima, dalje da izgradi pristanišče v Alhucemasu in železniško progo do Melile, a izkoriščevanje rudnikov da se prepusti mednarodnemu društvu. Abd el Krim pa je to ponudbo odklonil, zahtevajoč za rifsko ozemlje popolno neodvisnost.

Pariz, 4. julija. (Izv.) »Agence Havas« javlja iz Tangerja, da je tam prišlo do resnih nemirov, ki potekajo od španskih trgovcev, nezadovoljnih z novimi davki, ki jih je upeljala uprava na zahtevo Francoske. Mnogičica je napadla francosko tiskarno in trgovine, nekega francoskega kavarnarja pa pretepla. Francosko vojaštvo je zopet napravilo

Dogodki na Kitajskem.

London, 4. julija. (Izv.) Kakor poročajo iz Kanton, se je tam sestavila komisija 16 članov s sinom Sunjatsena kot ministrom za promet, da bo prevzela narodno vlado.

Kitajski podguverner je vrnil francoskemu konzulu noto, ki mu jo je le-ta izročil, z opazko, da mu je nemogoče izpolniti stavljenе pogoje.

Sanghaj, 4. julija. (Izv.) Tukaj so kitajski kuliji napadli nekega angleškega detektiva in ga težko ranili.

Newyork, 3. julija. (Izv.) V Kantonu se je ustanovila nova vlada. Na čelu ji je Wuhan-min kot civilni guverner; finančni minister je Sichunghan. Baje je ta kabinet boljševisitično orientiran. Vsi konzuli, razun angleškega in japonskega, so bili povabljeni k sprejemu, a se povabilu niso odzvali.

Strašna nesreča na Romunskem.

15 šolaric ubitih.

Bukarešt, 4. julija. (Izv.) V Otlenfel je tamkajšnja ljudska šola priredila ob sklepu šolskega leta slavnost. Pri tem je 30 deklic splezalo na streho bližnje ledenice, da bi bolje videle. Naenkrat pa se je strop udri in deklice so padle v globočino. Izpod tramovja so izveli 15 deklic mrtvih, ostale pa so več ali manj ranjene.

MAZARSKA VOLIVNA REFORMA.

Budimpešta, 4. julija. (Izv.) Zbornica je danes sprejela zakon o volivni reformi tudi v drugem branju. Ob tem povodu so člani vladne večine notranjemu ministru priredili živahne ovacije.

REFORMA MEDICINSKIH ŠTUDIJ V AVSTRIJI.

Dunaj, 4. julija. (Izv.) V uradu za ljudsko zdravje so se vršila te dni posvetovanja o reformi medicinskih študij, po kateri bi iste trajale 12 semestrov mesto dosedanjih 10; prirodoslovne stroke bi se nekoliko reducirale, zato pa uvelj predkliničen semester. Vsak medicinec bo primoran, izvežbati se v bolniški strežniški službi, kakor tudi v fizikalnem preiskovanju bolnikov, predno se bo mogel vpisati v klinična predavanja. Tudi sodna medicina in higijena se bosta intenzivnejše gojili.

VLOM V BAZILIKO SV. PETRA.

Rim, 4. julija. (Izv.) Neznani zlikovci so pretečene noči skoz luknjo, ki so jo naredili v strop druge dvorane, vlomili v zakladnico cerkve sv. Petra in odnesli veliko dragocenosti. Zlikovcem so morale biti krajevne razmere dobro poznane. Policija je uvedla preiskavo.

GROZODEJSTVA BOLGARSKE RAZBOJNIŠKE TOLPE.

Sofija, 4. julija. (Izv.) V Slatini se je pojavila pod vodstvom bratov Dumankelov razbojniška tolpa kakih 40 mož in izvršila tam strašen zločin. Tolpa je prisilila poveljnika kmečke milice, da si je pred občinsko hišo moral izkopati svoj grob, na kar so ga razbojniki zaklali in zagreblili. Nato se je tolpa izgubila v gorovje.

OGROMEN BANKROT.

Newyork, 4. julija. (Izv.) Neki tukajšnji žitni posredovalec se je proglasil za insolventnega. Njegova pasiva znašajo 20 milijonov dolarjev.

POŽAR NA PARNIKU.

Rim, 4. julija. (Izv.) V napolsko pristanišče je danes dospela radio-vest, da je na parniku Cosulichove družbe »Columbia«, ki je včeraj opuslil iz Napla, izbruhnil požar in da se parnik vrača. V pristanišču ga je že pričakovala pripravljena požarna bramba, ka-

tera je le z velikim trudom mogla pogasiti požar, ker ej parnik bil naložen z lesom. Moštvo je pripovedovalo, da je med potniki ob izbruhu požara zavladala velika panika, dočim se je posadka morala boriti proti silnemu dimu.

LIRA ZOPET MALO BOLJŠA.

Rim, 4. julija. (Izv.) Lira se je danes malo popravila, kar pripisujejo meram, podvzetim od vlade.

Pred 100 leti.

Velevažna javna vprašanja naše sedanosti dosti premalo vzbujajo zanimanje širših slojev. Če samo pomislimo, kako so se reševala vprašanja naše najvažnejše zadeve, naše ustave, ki je bila

Dnevne novice.

Kongres za proučevanje vzhodnega bogoslovja.

Priprave za kongres ugodno napredujejo. V inozemstvu se živo zanimajo za priprave. Inozemskih udeležencev se je prijavilo nad 70. Stevilna in odlična udeležba bo daleč preselila vsa pričakovanja. Udeležencev bo nad tristo.

Kongresa se bo službeno udeležila tudi pravoslavna bogoslovna fakulteta iz Beograda, službeno jo bodo zastopali trije profesorji z dekanom dr. Dimitrijem Stefanovičem na čelu.

Ker bo udeležba izredno velika, zato bodo morali vsi domači udeležniki imeti legitimacije tudi za slovenska in hrvaška predavanja, za slavnostno akademijo v dvorani »Union« in za sklopično predstvanje v nedeljo in torek zvečer. Legitimacije se bodo dobivale v pisarni kongresa, ki posluje v škofijskem dvorcu (Pred škofijo 4) v pritličju, na desno.

Polovična vožnja je dovoljena na ta način, da bodo udeležniki kupili celo karto do Ljubljane in jo dali na vstopni postaji žigosati, nazaj pa se bodo s to karto peljali brezplačno, ako bodo pokazali potrdilo da so se kongresa res udeležili. Polovična vožnja velja od 7. do 21. julija.

Kat. društvo rokodelskih pomočnikov je dobilo na naslov presvetlega knezoškofa dr. Ant. B. Jegliča iz Vatikana sledečo brzojavko: »Sv. oče je s posebnim veseljem sprejel iskreni izraz udanosti, ki mu ga je poslalo kat. društvo rokodelskih pomočnikov, želi društvu najboljšega uspeha in mu podeljuje očetovski blagoslov. Kardinal Gaspari.« — Častni in bodrilni blagoslov sv. očeta spremlja tudi društvo pri nadaljnjem delu za krščansko vzgojo obrtne mladine in za dobrobit in prospeh našega rokodelstva!

Letošnji novomašniki. Dne 29. junija t. l. so prejeli od g. knezoškofa dr. Jegliča sveto mašniško posvečenje sledeči gg. bogoslovci tuk. semenišča, ki imajo svoje nove maše v nastopnem redu: Viljem Cunder, nova maša 5. julija na Ježici, govori g. Janko Kraljič, kaplan na Mirni; Franc Glinšek, n. m. 5. julija v Sv. Križu pri Kostanjevici, govori g. Janko Komljanec, prefekt zavoda v St. Vidu n. Ljubljano; Franc Jeraša, n. m. 12. julija pri Sv. Lenartu nad Loko, govori g. Ivan Špendal, prefekt zavoda v St. Vidu n. Ljublj.; Leon Kristanc, n. m. 12. julija v Senčurju pri Kranju, govori msgr. dr. Andrej Karlin, škof lavantinski; Matija Lamovšek, n. m. 5. julija v St. Rupertu, govori P. Arhangel Apej, franč. katehet na Viču; Julij Slapšak, n. m. 2. julija v karmelski cerkvi na Selu, govori dr. Ciril Potočnik, spiritual škof. duh. semenišča v Ljubljani; Franc Studen, n. m. 12. julija na Trsteniku, govori g. prelat Andrej Kalan, gen. vikar in stolni prošt v Ljubljani.

50letnica mature. Maturanti ljubljanske gimnazije letnik 1874-75 proslavijo 9. julija 50letnico mature. Vseh maturantov je bilo 20. Od teh so še živi: župnik S. Ažman, primarij dr. V. Gregorič, dekan A. Koblar, dvorni svetnik A. Lenarčič, advokat dr. A. Lešnik, višji sodni svetnik A. Ravnikar, trgovec in posestnik J. Sieherl, višji računski svetnik M. Trobec, vladni svetnik Fr. Uršič in knjigovodja Ig. Zor.

Atentat na bivšo deželno imovino kranjske. Na uho nam prihaja vest, ki smo jo spočetka smatrali za neverjetno in bi jo smatrali za nemogočo tudi sedaj, če bi ne vedeli, da pri nas nič ni nemogočega. Država hoče namreč dobiti v nepreklicno last nekdanji deželni dvorec in bivšo domobransko vojašnico v Ljubljani. Kakor znano, je sedaj pod stre-

ho deželnega dvorca naša slovenska univerza. Domobransko vojašnico pa je takoj po prevratu zasedlo vojaštvo, ki jo je hotelo že z vsega početka proglasiti za državno, češ da je bila avstrijska državna last. Mnogo truda je stalo, predno je bilo mogoče prepričati trde glave, da je ta vojašnica last dežele Kranjske, in da je v njej nastanjeno vojaštvo le gostač v zasebni hiši. Kaj je z najemnino? Pač tako, kot smo brali zadnji čas v odgovoru vojne ministra, da se sploh ne plačuje, češ saj se mesta pulijo za vojaštvo in so povsod veseli, če dobe močne posadke. — Univerza je — če smo prav poučeni — do nedavnega časa plačevala najemnino upravi bivše deželne imovine, kar je bilo popolnoma pravilno. Zadnji čas pa je bilo plačilo najemnine ustavljeno — kakor čujemo — na neposreden ukaz gospoda delegata ministrstva za finance. Še več! zatruje se nam, da izvira direktno od njega inicijativa, da naj se deželni dvorec in domobransko vojašnico incompensando, to je brez nadaljnjega in brez vsake odškodnine prepušča odnosno odstopita državi v njeno last. — Zato moramo prav resno vprašati: Po kakšni pravici neki? In kdo ima sploh pravico poljubno razpolagati z bivšim deželnim premoženjem? Mar gospod finančni delegat? Ali finančna prokuratura? Ali gospod veliki župan, ali naposled morda kar rektorat univerze sam, v kolikor se tiče dvorca? — Za sedaj še obstoji neka komisija za upravo bivše deželne imovine. — Ne-le pričakujemo, temveč z vso odločnostjo zahtevamo od nje, da se z vsem poudarkom upre nakani enostavnega podražavljenja obeh objektov, ki po današnji valuti reprezentirata stotilijsko vrednost po relaciji predvojnih kron. Ali naj država enostavno pobaše v svojo malho to lepo doto, ki jo je nanesla in zgradila dežela Kranjska iz lastnih žuljev? Sicer pa naslednica v pravicah bivše dežele bo tista avtonomna korporacija, ki pride, ker priti mora. Tej mora ostati neokrnjeno vse nekdanje deželno premoženje, s katerim bo imel pravico razpolagati le od ljudstva izvoljeni zbor, pa naj se bo imenoval kakorkoli. Absolutno pa nima nikdo pravice odločati o tem premoženju sedaj, najmanj kak organ ali funkcionar državne uprave, ker bi bil v tem primeru iudex in causa propria. Tukaj tudi ni in absolutno ne more biti dana kompetenca velikega župana niti po členu 2. zakona o obč. upravi. Končno besedo ima pri odločevanju o deželnem premoženju ljudstvo, ki je prispevalo zanj; in ljudstvo bo zahtevalo tudi točen obračun. Zato: roke proč od njega!

Iz državne službe. Postavljeni so: Za izrednega profesorja I-4 na vseučilišču v Ljubljani inž. Ciril Znidaršič, načelnik oblastnega hidrotehničnega oddelka v Splitu, za okrajnega glavarja I-6 pri velikem županu v Ljubljani, dodeljen v službovanje okrajnemu glavarju v Ljubljani, Stanko Masič, vpokojen referent agrarne direkcije v Ljubljani, za profesorja I-8 na realki v Ljubljani Ljudevit Mlakar, suplent iste šole, za profesorja I-5 na realni gimnaziji v Ptuj dr. Fran Kotnik, profesor iste šole; pomaknjeni so: Izredni profesor vseučilišča v Ljubljani dr. Josip Ujčič iz I-4 v I-3, strokovni učitelj na gluho-nemnihi v Ljubljani Ivan Erbežnik, šolski voditelj v Rudniku Anton Vodé, učiteljica na Barju Angela Petrič, učiteljica v Murski Soboti Gizela Rusža iz I-2 v I-1, učitelj na Jesenicah Josip Napokoj, učiteljica v Vodicah Franja Kump-Labernik, učiteljica pri Sv. Katarini Marija Pegan-Sušteršič, učitelj v Celju Maks Wudler, učitelj v Slovenski Bistrici Matko Janžekovič, učiteljica pri sv. Barbari v Halozah Martina Rakuš-Kovačič, učiteljica v St. Janžu pri Dravogradu Anka Čepin-Wutter iz II-3 v II-2,

ki je zdaj združeno s čitalnico. Matica ostane v svoji hiši. Zveza med temi društvi menda ne bode druge nego v kolikor se narodna društva v obč. med seboj podpirajo. Proračunjen je Narodni dom na 200.000 fl. 100.000 na akcije in 100.000 radovoljnih darov in loterija. V prvem letu se je darov nabralo do 15.000 fl., koliko akcij se je spečalo, ne vem. Od loterije se nadejamo do 30.000 fl. Ker vsa ta narodna društva, združena v Narodnem domu, plačujejo najemnino, bode se potem vsako leto nekaj akcij izžrebalo in amortiziralo in kadar bode »Narodni dom« brez dolga, izročil se v last »Matici Slovenski«, da dobodke iz njega porabi v literarne namene.

Rokopis prejel. Lepa hvala! Prav zadovoljen sem z njim. Tudi v »Vjencu« ste se dobro odrezali.

S prijateljskim po dravom in vsem spoštovanjem

Vaš Fr. Levec l. r.
V Ljubljani, 11./3. 83.

Dinar gre vedno višje!

Oblačila v cenah vedno nižje!

Prepričajte se pri trvdki

Drago Schwab — Ljubljana.

Dvorni trg, pod Narodno kavarno.

otroška vrtnarica v Ljubljani Albina Toman iz III-2 v III-1.

Iz Uradnega lista št. 62 z dne 2. julija 1925. Naredba ministrstva za agrarno reformo o dolžnosti kolonistov, naseljenih v severnih krajih, naredba istega ministrstva o določanju objektov in subjektov agrarne reforme.

Zaključek šolskega leta v Zg. Šiški. Šolsko leto 1924-25 se je na petrazredni ljudski šoli v Zg. Šiški pri Ljubljani nad vse žalostno završilo. Pričakovali smo, da bodo otroci pri sklepi solarski maši zapeli vsaj par pesmic, kar se prav gotovo zgodi na vsaki zakotni, gorski enorazrednici. Toda v Zg. Šiški, na pragu mesta Ljubljane, še zahvalne pesmi nismo čuli. Obe kritici »Bože pravde« sta se zapeli brez učiteljstva. Otroci so jo zapeli sami. Upravičeno se čuje mnogokje, da je šola v Zg. Šiški ena najslabših v ljubljanski okolici in vendar je bila svojčas na mnogo boljšem glasu. Otroci so slabo disciplinirani. V cerkvi so se obnašali tako kot na cesti. Kaj je temu vzrok, ni težko uganiti. Drugače tudi biti ne more, odkar imamo prosvetno upravo, ki ne nastavlja, oz. prestavlja učiteljev po zmoglostih, oziroma potrebah, ampak po golih strankarskih vidikih. Vestni učitelji in Slomškariji se preganjajo, naprednjake pa puščajo za nagrado na najlepših mestih, čeprav svoji nalogi niso kos. V novem šolskem letu zahtevamo izpremembe. Ako ne bo bolje, potipamo prihodnjič še predsednika krajnega šolskega sveta.

Smrtna kosa med ameriški rojaki. V Springfieldu, Ill., je umrla trgovčeva soproga ga. Fanny Potnik roj. Avnič, ugledna in blaga krščanska žena. Pokojna je bila doma iz Griž na Štajerskem; stara je bila 43 let. Zapustila je soproga in 4 nedorastle otroke. — V Chicagu je umrla prva tamkajšnja slovenska babica Marija Sluga, stara 38 let. Bila je doma iz Žalnega vrha, okraj Črnomelj. Zapustila je moža in 3 otroke. — V Clevelandu je umrl eden najstarejših tamkajšnjih slovenskih naseljencev Frank Jaklič. Zapustil je štiri omožene hčere.

Slovensko Brezje v Ameriki. Dne 14. junija t. l. so v Lemontu, Ill., slovesno blagoslovili slovenski frančiškani kolegij in poleg njega cerkev Marije Pomagaj, ki naj Slovincem v Ameriki nadomešča naše Brezje. Na slavnost je prihitelo iz vseh držav Severne Amerike do 5000 slovenskih romarjev ter je bila to največja slovenska cerkvena slavnost v dosedanjih zgodovini tamkajšnjih Slovincov. Pri procesiji so tvorili častno stražo slovenski Kolumbovi vitezi in bivši vojaki; bilo je 20 zastav. Glavno službo božjo je daroval slovaški župnik msgr. Blahanec, pel je cerkveni pevski zbor »Adrijac« pod vodstvom prof. Ivo Račiča. Blagoslovljenje je izvršil kardinalov odposlanec msgr. Zappa, ki je v svojem govoru naglašal vernost ameriških Slovincov in Slovakov in zasluge slovenskih frančiškanov. Poslej se bodo vršila slovesna romanja k Mariji Pomagaj v Lemontu vsako leto.

Ameriške Slovenke in samopomoč. V K. S. K. Jednoti v Clevelandu je med drugimi društvi včlanjenih doslej 38 ženskih krajevskih društev s preko 6200 članicami. Število vseh zavarovanih ženskih članic pa znaša nad 10 tisoč. V K. S. K. J. so ženske članice v vsakem pogledu popolnoma enakopravne.

Ze si se odločil. da greš danes v St. Vid nad Ljubljano na orlovsko prireditve na razstavo dobitkov in prav je, da si se tako odločil.

Iz Kroke. (Volitev novega župana.) Ker je prejšnji župan Ign. Ažman odstopil smo izvolili za župana delavca Filipa Kavčiča, bivšega načelnika kraj. odbora SLS. — (Reviziji občinskega poslovanja.) Dne 24. in 25. junij se je vršila od naših komunistov že toliko časa napovedana uradna revizija naše občine. Revidiralo se je poslovanje bivših županov M. Lazarja in I. Ažmana. Nasprotniki so oba ovadili, da sta oškodovala občinski blagajno za velike vsote. Ker tega niso mogli dokazati, se jim bo dala prilika, da bodo dokazali to pred sodiščem. Revizija je dognala razven nekaterih oblikovnih nepopolnosti dve napaki v denarnem poslovanju. Nekatere je bilo 10 dinarjev, nekatere pa 12 dinarjev premalo vpisane. Tako je uradna revizija dokazala pošteno delovanje bivših županov in so se vse ovadbe razblinile v prazen nič. Toda ne v nič. Denuncijanti bodo od sodišča prejeli zasluženo plačilo.

O roparskem napadu na g. vipavskega dekana Ignacija Breitenbergerja, ki smo o njem že včeraj poročali, izvemo še, da se je med dekanom in roparjem, potem ko se je slednjemu k sreči snela sekira s toporišča, vnel boj na življenje in smrt. Da ni mogel takoj sklicati ljudi na pomoč, je pripisati dejstvu, da je vipavsko župnišče sila obsežno. Dekan se ima zahvaliti za življenje okolnosti, da je orjak in junak. Hvalabogu rane, ki jih je dobil, niso nevarne in je bil dekan že drugič dan na nogah. G. dekanu, ki ima veliko znamenje tudi pri nas, iskreno čestitamo na čudoviti rešitvi!

Poroke na Brezjah. V romarski cerkvi na Brezjah so se poročili: Albin Šifer, puškar v Ljubljani, s Frančiško Otrin, poštno uradnico v Ljubljani; Anton Karničar, pos. na Zg. Jezerskem, s Marijo Anko z Zg. Jezerskega; Jakob Frelih, pos. sin na Brezjah, s pos. hčerjo Marijo Rozman s Pecačice; Franc Cepuder, pos. sin na Dolu, s Frančiško Verlec.

roj. Kraje, iz Terzina; Julij Novljan, trgovski pomočnik. Medvodah, s Frančiško Kurent, delavko v Preski; Rudolf Močnik, strojnik v Ljubljani, z Emo Jakuš, vdovo iz Ljubljane; Jožef Lah, zidar v Komendi, s Frančiško Peterca, pos. v Komendi.

Izkaznica za jadransko razstavo v Splitu, ki bo ob priliki otvoritve nove liške proge od 25. julija do 25. avgusta 1925 se dobe za znesek po 20 Din v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Na legitimacijah, ki nudijo posestnikom po državnih železnica kakor tudi na ladjah »Jadranske in dubrovniške plovidbe« 50 odstot. popusta, so natisnjena tuči vsa pojasnila glede veljavnosti legitimacij s predpisi.

O nesreči v Zagorju smo dobili sledeče dodatno poročilo: V noči od 1. na 2. julija je pri železniški postaji Zagorje na mostu rudniške železnice v teku zdrknilo s tira nekaj s premogom napolnjenih vozičkov. Ko so delavci na mostu to zagledali, so se umaknili v barako, odkoder usipavajo neraben material v potok Medijo. Vozički pa so se zatekli v barako, jo podrle, da je zdrknila v polok, z njo pa tudi 4 delavke. Jurič je bila na mestu mrtva, Molek si je zlomila roko in se bori s smrtjo, če ni med tem, ko poročamo, že izdihnila, ostali dve sta pa več ali manj poškodovani. Kdo pri tej nesreči nosi krivdo, je za enkrat težko reči. Ali strojevodja, ki je skoro gotovo prehitro vozil — posebno na dotičnem mostu, kjer je velik ovinek, ali pa trboveljska premogokopna družba, ki izkazuje 38 milijonov Din čistega dobička, namesto da bi skrbela za prevozni material, da ne bi zdrknil s tira.

Na državni kmetijski šoli na Grmu v Novem mestu se prične šolsko leto v pričetku novembra t. l. Šola ima dva oddelka: celoletna šola nudi poleg teorije tudi praktično izobrazbo ter se priporoča vsem proslcem, v prvi vrsti še onim iz vinorodnih krajev; zimska šola obsega večidel le teorijo in je urejena za učence iz vinorodnih krajev. Letna šola se prične začetkom novembra in traja do konca 31. oktobra prih. leta z enomesečnimi počitnicami v avgustu. Zimska šola pa traja dve zimi po pet mesecev (od začetka novembra do konca prihod. leta). Učenci so na zavodu pod stalnim nadzorom in vzgojo in imajo vso oskrbo: stanovanje, hrano in pranje perila. Preskrbina se plačuje polletno naprej in znaša mesečno 75 Din. Na zavodu je tudi gotovo število brezplačnih mest, ki se oddajajo le revnejšim kmetiskim sinovom, kateri izpričajo svoje uboštvo s premoženjskim izkazom, ozir. z ubožnim izpričevalom. Prosilci za brezplačna mesta se morajo zavezati, da ostanejo po končanem šolanju na domačem posestvu. Namen šole je sploh, da vzgaja dobre kmetijske gospodarje, zato imajo kmetijski sinovi, bodoči gospodarji, prednost pred drugimi prosilci. Sprejemni pogoji so: 1. starost ne manj kot 16 let in ne več kot 22 let; 2. moralna neoporečnost; 3. telesno in duševno zdravje; 4. z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Prošnje za sprejem morajo biti pisane lastnoročno na celo polno in kolkovane s kolkom za 5 Din za vlogo in s kolkom za 20 Din za rešitev. Prošnji je priložiti: 1. krstni list (kolek za 10 dinarjev), 2. domovnico (kolek za 20 Din), 3. zdravniško spričevalo (kolek za 5 Din), 4. zadnje šolsko spričevalo (kolek za 20 Din), 5. navrstveno izpričevalo (kolek za 20 Din), 6. izjavo starišev ozir. varuha, s katero se ti zavežejo plačevati stroške šolanja (kolek za 2 Din). Kdor prosi za brezplačno mesto mora priložiti še: 1. obvezno izjavo starišev ali varuha, da bo njih sin ali varovanec po končanem šolanju ostal na domačem posestvu, v nasprotnem slučaju pa, da povrnejo zavodu stroške šolanja (kolek za 2 Din); 2. ubožno spričevalo, potrjeno od občinskega, župnega in davčnega urada (kolek za 2 Din). Opozarja se, da se nepravilno kolkovane ali nekolkovane prošnje in priloge ne bodo mogle upoštevati. Prošnje, s predpisanimi prilogami se vlagajo do 15. septembra t. l. pri ravnatelstvu državne kmetijske šole na Grmu, p. Novo mesto. Natančnejša pojasnila v vseh zadevah daje ravnateljstvo šole.

Loterija v Ptuj. Zrebanje velike efektne loterije v Ptuj se vrši nepreklicno dne 26. julija 1925 popoldne z ljudsko prireditvijo. Srečka stane samo 5 Din, dobitkov je v vrednosti 50.000 Din. Sezi še po srečkah, da ne bo prepozno!

Mala Nadica

ve dobro, da razveseli ljubljene strička najbolj, ako mu prinese omot »učinkovitih TORO prsne kamele«. Od nešteto navdušenih ljudi vedno v uporabi, vplivajo blagodejno na prebavo, proti kašlju, prehlajenju, hripavosti, katarju ter se dobijo za same 3— Din pri vsakem trgovcu ali lekarni.

Tečaj za avtogeno varjenje v Ljubljani. Ki ga priredi Urad za pospeševanje obrti kraljevine Srbob, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani, se prične v ponedeljek 6. t. m. ob 9. uri dopoldne v prostorih Tehniške srednje šole v Ljubljani. Prijavitelci in zainteresirani sploh naj se navedeni dan točno javijo k otvoritvi. Prinesejo naj s seboj tudi nekaj predmetov iz aluminija, bakra, medu, svinca itd., da se bo moglo na praktičnih predmetih vežbati.

Prijet nevaren hudodelec. Na Koroškem so ujeli znanega rokovanca Frana Ankersta, doma iz občine Mošnje. Imenovani se lahko kosa po svojih delih z balkanskimi odmetniki. Ima na vesti veliko hudobij. V sled pretkanosti in krvočnosti je bil strah orožnikov in vsega gorenjskega ljudstva. Ker so mu bila v Sloveniji tla že prevročila, jo je popihal v Avstrijo, kjer ga je zagrabil roka pravice pri njegovem nečednem rokodelstvu, tatvini. Na svoj dom je prihajal le ponoči in redkokdaj. Naši orožniki si bodo oddahnili. Imeli so veliko potov zavoljo tega nevarnega tolarja. Ankerstovim starišem so orožniki veliko blaga zasegli.

>Neosanc-krema Vam štedi na dveh straneh, prvič, ker se je zelo malo porabi, drugič, ker poveča trepežnost obutve.

Mi pa že vemo, kje se prodajajo po nizkih cenah najboljši trepežni moderni >Voikat čevlji: v Ljubljani, Krekov trg 10.

Najboljši sloves imajo >Pekatelec iz nove tovarne v Ljubljani. Poskusite jih vsi, ki jih še niste! Izberite po svojem okusu izmed mnogih vrst, ki jih izdeluje tovarna in ki jih dobite pri vseh trgovcih.

Krasne otroške in damske obleke priporoča Krištofič - Bučar, Ljubljana.

Danes, dne 5. julija orlovski dan v Št. Vidu

Iz Ljubljane.

TEHNIČNA SREDNJA ŠOLA V LJUBLJANI

Je menda izmed vseh srednjih šol v Ljubljani edina izdala jako zanimivo šolsko izvestje. Ker je slovenski javnosti ta zanimiv kulturni zavod že mnogo premalo znan, ne bo odveč, ako v par vrsticah podamo vsebino šolskega izvestja Tehniške srednje šole v Ljubljani. Uvodni članek je spisal profesor arh. Kregar in se glasi: Tehniška sred. šola kot temelj bodoče Umetno-obrtno šole. Pisatelj gre s stališča, da je umetno-obrtno šolstvo nujen cilj naše umetne obrti in industrije na najmodernejši podlagi, ako hočemo konkurirati tujim produktom na našem trgu. Sami moramo imeti, si izobraziti zares lastno strokovno in umetniško naobrazeno delavstvo in vodstvo v obrti in industriji. — Profesor Premelč je nanizal v drugem članku nekaj novih tehnoloških izrazov kot gradivo za slovensko izrazoslovje v kovinskih delavnicah. Vidi se, da profesorji inženjerji tudi na tem polju praktično delujejo. — V tretjem članku je inženjer Novak podal študijsko skico: Situacijsko risanje in konvencionalne označke s slikami. Članek je prav primeren za dijake vseh šol, ker predloži vse korografične, hidrografične in topografične objekte v slikah. — Prof. dr. Rožič je spisal članek >Profesor Henrik Podkrajšek s sliko, v katerem slika Podkrajškovo delovanje na obrtnošolskem polju zadnjih 30 let. Interesantno je, da je prof. Podkrajšek spisal v teku zadnjih 20 let nad 20 strokovnih slov. šol. knjig. — Dalje sledita še dva življenjepisa in sic. prof. Dolak je posvetil učitelju Tratniku Josipu par krasnih vrstic v slovo, ker gre Tratnik v pokoj. Prof. Volavšek pa je spisal posmrtnico prof. Albertu Šubicu, ki je bil na zavodu zadnja leta pomožna učna moč. — Za temi zanimivimi članki sledi popis >Organizacija zavoda, poročilo ravnateljstva, statistika in učno osebje v šol. letu 1924/25. Šola je imela rednih profesorjev, supletov in učiteljev (učitelje) nad 50. Zavod je zapustilo v teku štirih let nad 20 inženjerjev-profesorjev, ker so preslabo plačani in gredo raje v privatne službe. Zanimivo je tudi poročilo o izrednem znanstvenem, literarnem, tehniškostrokovnem in umetniškem delovanju profesorjev in inženjerjev na tej šoli. Tako so spisal nove znanstvene šolske knjige: prof. Kregar: Praktično perspektivo, ing. Novak: Tehnično mehaniko; prof. Premelč: Mehanično tehnologijo, dalje: Elektrotehniko; ing. Škof: Stavbno mehaniko; prof. Sodnik: Logaritme; prof. Tejkal: Matematične tabele itd. — Umetniška dela so ustvarili: prof. Grebene, Repič, Sever, Santel in Kregar. — Nato so navedene vse poučne ekskurzije. Zelo podučen je tudi pregled o tvarini zrelostnih izpitov zadnjih 4 let na Višji strojni in stavbni šoli, ki tvorita pravzaprav jedro Tehn. srednje šole

Orlovski vestnik.

Orlovski odsek na Vačah obhaja v nedeljo, dne 12. julija, petnajstletnico svojega obstoja. Dopolnilno ob 10. sv. maši, popoldne ob 2. liturgiji in nato javna telovadba. Po telovadbi prosta zabava s petjem, ribolovom, šaljivo pošto itd. Vsi vljudno vabljeni! Bog živi!

Knjige in revije.

About Edm., Kralj gora. Iz francoskega prestopila Kristina Hafner. Ljudske knjižnice 20 zv. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Nanovo oživila Ljudska knjižnica se izvrstno uvaja. Takoj za Kazanom, veljavnim pom, je izšla kot njen 20. zvezek zanimljiva povest o Kralju gora. Povest se vrši pri naših sosedih v Grčiji v času po osvoboditvi, ko se država ni mogla na noben način na znotraj urediti, tako da so morale poseči vmes velesile, ki so svarovale njeno neodvisnost na zunan in pomagale pri ureditvi na znotraj. V osvobodilnih bojih Grkov proti Turkom (1821—1829) so sodelovale tudi mnogobrojne prostovoljne čete — imenovali so jih palikare ali itlefe — ki po končani vojni nikakor niso hotele razumeti, da je nastopil čas reda in mirnega dela; iz borbe za svobodo so se sprevračali v navadno telovaje, ki so prežali na spreminjanje popotnikov in mirnih prebivalcev; začelo se je organizirano roparstvo, kateremu je bila slabotna vlada kos le v majhni meri, posebno še, ker se ni mogla zanašati niti na svoje varnostne čete, ki so bile z roparji pogosto domeneje. (Kdo bi se pri tem ne spomnil na makedonske kačake, ki prizadevajo s svojim organiziranim tovarstvom naši državi toliko truda in skrbi?) S šaljivo, toda jedko satiro nam predstavlja pistalec, ki razmere, ko opisuje roparsko četo kralja gora, Hadžija Stavrosa in usodo treh ujetnikov, ki so zašli v njihove roke. Bralec se izvrstno zabava in ne more jenjati, dokler ni prebral povesti do konca. Pri tem niti ne opazi, da se je tudi marsikaj naučil. Knjiga je primerna tudi za mladino. Naše knjižnice naj jo takoj naročijo obenem s Kazanom, ako tega še niso storile.

Raznoterosti.

K potresu v Kaliforniji.

Profesor Belar je že davno opozarjal, da bo letošnje leto leto potresov. Izvajal je analoško po potresnem letu 1868. Znamenit dunajski geolog poudarja, kako skušajo sto in sto let obsegajoče statistike ugotoviti neko periodiciteto v gibanju zemeljske skorje in doseči zvezo z astronomijo, z vremenom, s plimo in oseko, z mesecem itd. A doslej niso dobili nobene zveze. Včasih mislijo, da jo imajo, napravijo tozadevno krivo črto, a pride dogodek in ovrže vse hipoteze. Tudi znameniti japonski seismolog Omori glede časa ni mogel nič go tovega povedati. Saj je rekel v avgustu 1923, da se Japonski 10 let ni treba bati katastrofalnega potresa, pa je prišel 1. september in je uničil Jokohamo in Tokio. Z gotovostjo se dajo ugotoviti samo nekatere potresne pokrajine; med najbolj znanimi so obale Pacifika. Čas sta doslej najbolj zadela Bebar in Giesbach.

Sedanji potres se je raztegnil čez zelo obsežne pokrajine od Montane na severu do Kalifornije na jugu. Središče je bilo menda kalifornijsko morsko kopališče Santa Barbara. V Los Angeles je blodilo na tisoče ljudi kot nori okoli. Vodovodi so bili na več krajih pretrgani. Materialna škoda je ogromna, človeških žrtev pa ni bilo veliko. Kalifornijska obala nam pravi, da so se vršile tam v nedavni geološki preteklosti velike spremembe. Pred obalo je več otokov sestojel deloma iz mladega vulkaničnega kamena. Od tam gre pes takega kamena skoz gorski sestav noter gor do Montane ob Kanadski obali. Blizu nam vidimo v slovitim narodnem parku Yellowstone še danes živahno delujoče znake vulkanizma. Vse polno je tam prelomov, in kjer so prelomi so večkrat tudi potresi. Tvostrne potrese imenujemo tektonične; takšen je bil tudi oni znani v San Francisco l. 1906. Od takrat naprej še noben potres v Kaliforniji ni bil tako hud kakor letošnji. Posameznosti o nesreči v Santa Barbara nas opominjajo na japonsko katastrofo je tam prelomov, in kjer so prelomi, so se podirali, požar je izbruhnil itd. Škoda cenijo samo v Santa Barbara na 30 milijonov dolarjev

BORZA.

Ljubljana, 4. julija 1925.

DENAR.

Zagreb. V današnjem prostem prometu so bile sledeče notacije: Italija 2.06 (2.05-2.08), London 279.25 (277.80-280.00), New York 57.20 (56.80 do 57.40), Praga 170.25 (169.3-171.3), Dunaj 8.07 (8.01-8.13), Curih 11.14 (11.09-11.19).

Curih. Belgrad 8.98 (9.03), Italija 18.40 (18.15), London 25.06 (25.05), New York 515.50 (515.50), Pariz 24.15 (24.10), Praga 15.28 (15.245), Dunaj 72.60 (72.62).

Naznanila.

Rokodelski dom. Odborova seja katol. društva rokodelskih pomočnikov bo v torek, 7. t. m. ob 8. uri zvečer v knjižnici sobi. Seje naj se zanesljivo udeležijo vsi odborniki radi važnih zadev, ki se bodo obravnavale. — Pevske in tamburaške

vaje se bodo redno nadaljevale one dni, kakor doslej.

Krekova mladina v Ljubljani ima svoj prvi redni občni zbor z običajnim dnevnim redom v društvenih prostorih na Starem trgu št. 2, 1. nad. dne 8. t. m. ob 8. uri zvečer. Če slučajno občni zbor ne bo sklepčen, se vrši eno uro pozneje z istim dnevnim redom. Vabimo vse članke in članice, da se občnega zbora sigurno udeležijo. — Predsednik. Ježica pri Ljubljani. Pevsko društvo. Zorac na Ježici obvešča p. n. občinstvo, da se napovedana prireditev za dne 5. julija iz tehničnih vzrokov ne more vršiti ter se preloži na poznejši čas. — Odb.

Olepevalno društvo v Rožni dolini. Pripravlja se dvajsetletnica v nedeljo dne 5. julija t. l. Vrvenje, šumenje in zavest svoje proslave dokazuje izredno gibanje na veselilnem prostoru. Mladina, starina, žensktvo vseh starosti se trudi ves dan in ob ponočnih urah za kolikor mogoče lepo okinjati spominskega slavnostnega prostora. Društvo je hvaležno vsem svojim bratom in sestram, da so se ozirala že od meseca februarja t. l. na slavnostni dan tega društva. Vabi se cenjeno občinstvo iz

vseh krajev Slovenije na zgodovinsko spominski dan proslave najmlajšega olepevalnega društva cele Jugoslavije, ko se bo pripravilo o vzgojno-socialnem in gospodarskem pomenu društva, ki se zaveda dolžnosti, katere mu nalaga ljubezen do bližnjega, ki je bila, je in bo vrhovna smernica njegovega delovanja!

Turistika in sport.

Ilirija : Olimpija (Reka) 3 : 0. Iliriji je uspelo v večerajšnji tekmi popolnoma revanžirati se za negativni izid 0 : 3 na Reki. Zmagala je nad renomiranimi gosti po jako lepi kombinacijski igri 3 : 0. Celo moštvo Ilirije je bilo lepo vigrano, pohvaliti koga posamezno bi ne bilo na mestu. Olimpija, ki je dospela v Ljubljano šele opoldne, je napravila utis nekoliko utrujenega moštva. Brez dvoma more pokazati to moštvo mnogo več, kakor je pokazalo večeraj in gotovo se bo danes potrudilo doseči boljši izid. Končno oceno si pridružujemo po drugi igri. — Današnja revanžna tekma prične zopet ob 18. uri.

Nogometna tekma za prvenstvo Jugoslavije se vrši danes v Zagrebu med belgrajsko »Jugoslavijo« in zagrebško »Gradjanskim«. Iz Belgrada pripelje poseben vlak okoli 1000 gostov.

Savac, kolesarsko in motociklistično društvo v Ljubljani je pokazalo svoj lep razvoj v nedeljo, ko je priredilo izlet v Zg. Kašelj k novemu kolesarskemu društvu »Zarja«, katero je imelo svojo prvo dirko in veselico. Izleta se je udeležilo 56 članov in članic v vzornem redu in disciplini ter so bili vsi udeleženci prav zadovoljni. Kakor čujemo, bo priredilo društvo »Savac« še letos eno dirko na progi Šiška—Tržič in nazaj ter nas veseli, da se tako krepko razvija na športnem polju. — Zaveden športnik.

Zahvala.

Slovenskemu zidarskemu in tesarskemu društvu so darovali gg. Briceji, stavbenik, tu 500 Din, Mozečič, zidarski mojster, tu 100 Din in Fr. Pust, tesarski mojster, tu 30 Din. Za njihovo stanovsko zavednost iskrena hvala! — Odbor.

Trgovaška banka d. d., Ljubljana

Podružnice: Maribor, Kamnik, Novomesto, Pinj, Rakek, Konjice, Slovenjgradec

Brzojavni naslov:
Banka Ljubljana
Telefon štev.: 261, 413,
502, 503 in 504

Od Din 65—naprej.

DAVORIN JOHAN IN DRUGOVI
dr. z o. z. — MARIBOR — Tattenbachova ul. 2.

Najnižje dnevne cene! Solidna postrežba!
Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kilogramov

■FIAT TORINO: 2½ t, 25/35 HP, skoraj nov z popolnoma novimi obročji. — Oba voza se lahko ogledata v tovarni usnja CARL B. MALLY v TRŽIČU.

Nustrovani cenik z žez 1000 slikami se pošlje vsakemu zastoj, vzorci od sukna kamgarna in razne manufakturne robe pa samo za 8 dni na ogled. Kdor pride z viskom osebo kupovat dobi nakupu primarno povrnitev volnje. Haročila žez čin 500 pošlino prsto. Trgovci engross cene.

Zofija Gorjanc - Mahnič.

Ljubljana, Jadranska Podunavska banka.

Ljubljana
Šelenburgova ulica 6/1.
Brezplačen pouk. 15 let. jamstvo
Telefon štev. 880

Felix Lederer, Wien

Važno! Shranite! (Nadaljevanje sledi)

»Na to nam pa odgovori John,« je dejal Glenar-

»Naj vas nebo usliši, gospod John!« je vzdihnila deklica.

počesčenega se čutim, ko mi takole govori:«
(Dalec sledi.)

Narazičilo pri ljubljanskem knjižarni v Ljubljani: Ljudske knjižnice

Persil

je

neprekosljivo sredstvo za pranje

polovično delo, ceno
pranje, snežnobelo perilo.
(Samo v teh ovojih, nikdar odprto.)

Tovarniška zaloge pohištva

od najfinejše do najprostejše opreme
po izredno znižanih cenah se dobi pri

ANDREJ KREGAR, tovarna pohištva

St. Vid
nad
Ljubljano
nasproti
kolodvoru
Vižmarje

Javna vzgojna zavoda v Ptuj.

Za dečke
Dijaški dom

Prešernova ulica št. 29

Prostora za 100 gojencev

Za deklice
Mladika

Z lastno gospod. šolo
in izobražev. letnikom.

Prostora za 60 gojenk.

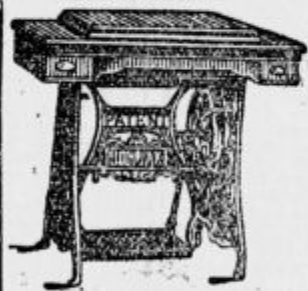
Gojenci in gojenke obeh zavodov imajo v zavodih
stanovanje, popolno oskrbo in vzgojo in lahko ob-
iskujejo realno gimnazijo, deško ali dekliško me-
ščansko šolo in šolo Glasbene matice. - Prospekti
so brezplačno na razpolago pri vodstvih zavodov.

JAVNA DRAŽBA.

V torek, dne 7. julija t. l. ob 8. uri se bo
vršila pri okr. sodišču v Školji Loki javna dražba

**lesnega industrij. podjetja
tvrdke Franc Caleari & brat.**

Prodalo se bo: lepa vila z vrtom, industrijsko
poslopje z moderno urejenimi žagami na elektr.
pogon s pripadajočimi pritliklinami (dva kompl.
polnojarmenika, in sicer Tönies 65 cm in Hoff-
mann 50 cm in več elektromotorjev), gospodar.
poslopja, skladišča za les in obsežno zemljišče,
pripravno za stavbe in razna skladišča. — Vse
leži tik železniške postaje Škofja Loka in znaša
najmanjši ponudek le Din 705.114. Na dražbo
pride najprej vila z vrtom ločeno — in potem
industrijska poslopja in svet.

IVAN JAX in sin

Ljubljana, Gospodarska cesta 2.

Najboljši šivalni stroji in
pletalni stroji. — Izborna
konstrukcija in elegantna iz-
vrstitev iz tovarne v Linzu. —
Ustanovljena 1867. — Vse
poučuje brezplačno. — Pos-
amezni deli. — 10 letna gar-
ancija. — Pisalni stroji, ADLER
in „URANIA“. Kolesa iz prvih
tovarn, DÜCKOPP, STYRIA,
„WAFFENRAD“ in „KAYSER“

PRODAJA HIŠ!

V smislu sklepa upniškega odbora se imata
v konkurzno maso Odon in Amalija Koutny
spadajoči hiši na vogalu Aleksandrove ceste in
Beethovne ulice prodati najboljšemu ponud-
niku.

Pismene ponudbe z označbo kupnine je
vložiti najkasneje do 15. julija 1925 na roke
upravnika konkurzne mase g. dr. Alojzija Ko-
bala, odvetnika v Ljubljani, pri kojem se dobi
tudi podrobna informacija.

V hiši se nahajajo veliki trgovski lokali in
skladišča, ki bodo početkom prihodnjega leta
prosti. Oferte morajo biti sestavljene tako, da
so obvezne najmanj do 15. avgusta 1925.

Ljubljana, dne 2. julija 1925.

Uprava konkurzne mase.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z.

na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, hotel »Union«, hiše in
zemljišča. — Krediti v tekočem računu. — Po-
sojila proti poročstvu, vključbi na posestva i. t. d.
— Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Razpis.

Županstvo trga Središče ob Dravi razpisuje ofertno
licitacijo za prodajo

občinskega mlina in žage,

s stiskalnico za olje, stanovanjsko hišo, gospodarskim poslopjem,
vrtom in travnikom.

Pogoji so na vpogled med uradnimi urami v občinski pisarni.

Pismene ponudbe v zaprtih kuvertah z naslovom:

»Ponudba za nakup občinskega mlina in žage v Središču ob Dr.«
je vložiti najkasneje do vstetega 31. julija 1925 do 17. ure.

Županstvo občine trg Središče ob Dravi
dne 30. junija 1925.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane
vloge po dogovoru brez vsakega odbitka. — Svoje prostore ima
tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači, zidani še pred vojsko,
iz lastnih sredstev. — Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača,
veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski po-
sojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom za vloge vsi
člani z vsem svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost
vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 260 milijonov kron

Električne tvornice

Škodovih zavodov

v Plznu.

Zastopstvo za Jugoslavijo:

Ljubljana, Selenburgova 7. hiša Jadranske banke.

Dobavljajo: najsolidnejše in najcenejše elektromotorje, tur-
bogeneratorje in vse ostale električne stroje.

Grade: električne centrale, električne železnice, cuk-
rarne, pivovarne, rudniške naprave itd. itd.

Obračajte se v vseh primerih na pisarno v Ljubljani!

Poset inženirja brezplačno na razpolago.

ERMAN & ARHAR

Splošno ministrstvo ter izdelovanje
žaluzij, rolojev itd.

ST. VID N. LJUBLJANO - SLOVENIJA

Izdelujemo:

lesene roloje „System Esslinger“
in „System Kleit“, lesene žalu-
zije v raznih barvah na trakove
in verižice ter platnene in gradl-
žaluzije iz prvovrstnega materi-
jala. - Sprejemamo tudi vsa to-
zadevna popravila.

SRAJCE ZA GOSPODE

priproste, toda trpežne Din 50— 75
najfinejše bele, piké prsa Din 88— 95
modne z 2 ovrtnikoma iz najnovejših čeških
in angleških cefirjev Din 95—125
sportne panama, bele in drap Din 70— 95
spodnje hlače: melino, platno, gradl, dolge
in kratke Din 35— 70
ne lastnega izdelka, vsled tega cene tako nizke!
Oglejte si izložbo pri
F. in J. GORICAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29.

Obleke

najboljše najcenejše v največji
izberi ima

J. Maček

Ljubljana

Aleksandrova 12

POZOR!

Najceneje se oblačite edinole pri konfekcijski to-
varni FRAN DERENDA & CIE. v Ljubljani v de-
taljni prodajalni na Erjavčevi cesti št. 2 nasproti
Dramskega gledališča! — Tam dobite raznovrstne
letne pralne obleke za gospode že od 180 Din,
lister suknjice od 200 Din in otroške obleke pa
že od 65 Din naprej.

OBIŠČITE IN PREPRIČAJTE SE O NEDOSEG-
LJIVO NIZKIH CENAH!

Ing. Rudolf Treo

stavebnik

sodniško zapriščeni izvedenec

Ljubljana

Gospodarska cesta št. 12/II.

25 letna praksa

Izdeluje načrte, proračune, con-
te in prevzema vsake vrste stavb.
Med mnogi št. izvrš. stavb nepra-
vil: cerkve v Prečni, Zeplez, Smi-
hel, Šumperk, Podgrad itd. preži-
deva hiše Souvan, Metini trg itd.

Prometni zavod za premog d. d. V LJUBLJANI

prodaja

PREMOG

IZ SLOVENSKEH PREMOGOVNIKOV

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah
premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za
industrijska podjetja in razpečava na debelo

INOZEMSKI PREMOG IN KOKS

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno
prvovrstni čehoslov. in angleški koks za livarne in
domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in
brikete

Naslov: Prometni zavod za premog d. d.
V Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 15, II.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 10

(v lastni palači vis à vis hotela »Union«). Telefon št. 57 in 470.

Račun poštno-čkovnega urada za Slovenijo št. 11.945, v Zagrebu št. 39.080.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK.

Ekspozitura: BLEDO.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne
papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje
in prodaja kar najboljše tuje valute in devize, sprejema vloge
na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse
bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.